

CATALUNYA SOCIAL

Any V. Núm. 238

Un any, 10 ptes. — Núm. solt, 20 cts.

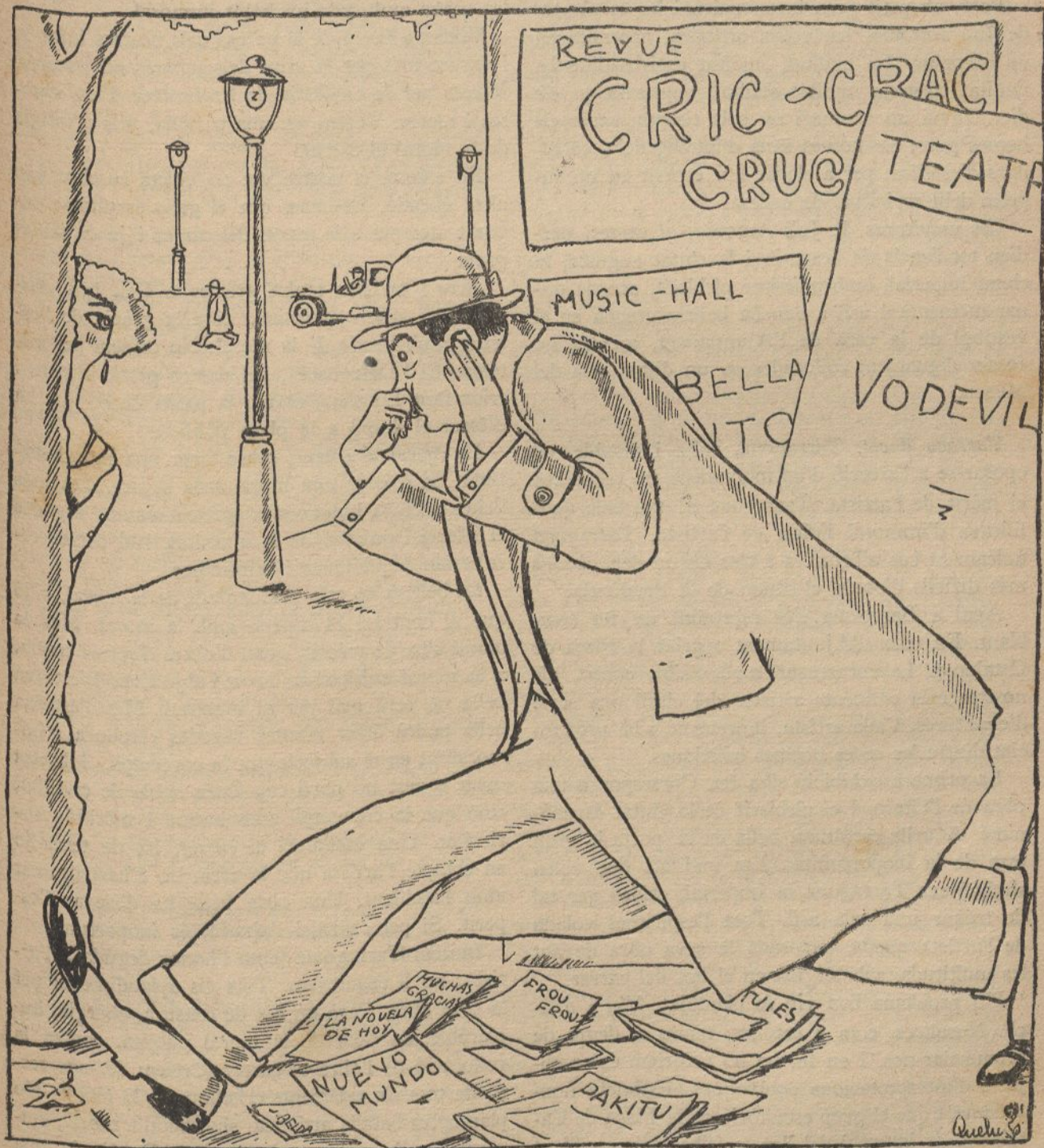
28 de novembre de 1925

PUBLICACIÓ
SETMANAL

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Camerós, 3 (Passatge Orfeó Català) BARCELONA

APARTAT 273
TELÉF. S. P. 1114

La immoralitat regnant

Única manera que els ciutadans poden transitar pels carrers de Barcelona.

La moral al carrer

Recordem, si la nostra memòria no ens traeix, que ara farà uns anys es suscità a Tarragona una forta polèmica esdevinguda d'actualitat. En tractar-se de commemorar una gesta bèl·lica, es pensà en unes magnífiques escultures. Aquestes escultures, signades per Juli Antonio, un dels artistes nacionals més eminents, havien d'esdevenir esperit de la ciutat. Tarragona, la Imperial, en bastir un monument, volia dignificar-se.

Però, oh petit gros inconvenient! les escultures de Juli Antonio, meravella artística, necessitaven un aixopluc. La nuditat, nuditat espiritualitzada, nuditat clàssica, nuditat símbol, requereix en els dies d'avui un santuari on sols tinguin accés els homes purs, els homes sans d'intel·ligència, cercadors d'estètica, per a elevar llur esperit en un suprem delit espiritual de bellesa.

Les escultures de Juli Antonio, al carrer, perdien tot l'encís de l'esperit, i la ciutat augusta, la ciutat imperial, amb unànime plebiscit, acordà donar momentani asil a aquella bellesa creada en el vestibul de la casa de l'Ajuntament, mentre no fossin dignament col·locades en un digna sala del Museu.

Tarraco docet. Tarragona, culta i amable, en oposar-se a l'erecció d'un monument, no rebutjava el mèrit de l'artista. Tarragona ni tan sols qualificava d'immoral l'obra de l'artista. Tarragona únicament ens alligona a tots en un dels canons més difícils d'obeir, el canó de la Prudència.

Avui a Barcelona s'és reproduït un fet semblant. En voler l'Ajuntament apariar la Plaça de Catalunya, ha encarregat, amb visible encert, als nostres més eminents artistes del cisell una sèrie d'escultures. Cada artista, lliurement, s'ha pronunciat dintre les seves normes estètiques.

La primera exhibició s'ha fet. Correspon a una obra de l'Otero. I el plebiscit de la ciutat és unànime. Aquella escultura, bella en si, porta la gran tara de la inoportunitat. Les nuditats que volen simbolitzar Tarragona la Imperial, criden per tal de trobar una sala asil. Tota l'espiritual volada de l'artista queda, exposada la seva obra davant les multituds, submergida en el llot del carrer.

Un problema ben viu és plantejat. Viu i difícil. Nosaltres, com a catòlics, tenim el deure de pronunciar-nos. I en fer-ho no voldríem ésser objecte d'interpretacions equívokes. Estimem honradament que el grup escultòric de la Plaça de Catalunya és impropï del lloc on s'ha col·locat. Tant més que es tracta de fer servir el centre de la Plaça de recer d'infants. En votar en contra de

la col·locació definitiva d'una estàtua o grup escultòric, no emetem un vot de censura a l'artista ni filosofem sobre l'art. Ni escatim el complex problema del desnú. Votem en nom de la moral del carrer, votem en defensa de la plebs, que és de tèmper que buscarà morbosament en cada figura un desig innoble. Votem perquè és ben cert que amb aquesta obra d'art, en comptes d'elevat l'esperit dels ciutadans, es crearà en els ulls ineducats de les grans multituds un hàbit immoral.

Votem a favor de la puresa dels nostres infants, i encara més per la salut dels nostres adolescents. Votem per la modestia de les nostres filles, esposes i mares. Votem, en una paraula, pels prestigis de la moral al carrer.

En emetre el nostre vot no volem suscitar cap altra qüestió. Estimem que el grup escultòric exposat atempta a la moral del carrer i ja en tenim prou.

Arts i artistes tenim gràcies a Déu ben cristians que saben agermanar tota la gràcia de l'estètica amb l'encís de la moral. No cridem per sistema. El "Desconsol", del nostre gran, il·lustre i triomfant Llimona, marca la pauta de ço que ha d'ésser el desnú a la plaça pública.

La moral al carrer, sense ésser una moral distinta, ha d'ésser una moral més severa. Les més lícites accions humanes exigeixen mantes vegades el silenci i quietud de la intimitat, i al carrer resultarien impúdiques i criminoses.

La bellesa no està per damunt de la moral, sinó que al contrari es confon amb la moral. Mes la moral s'ha de referir, quan d'obres d'art es tracta, a la moral subjectiva, no a l'objectiva. L'estàtua bella no serà mai per si immoral. Mes l'estàtua bella podrà ésser mantes vegades creadora d'immoralitat en el subjecte que la contempli. Sobretot quan aquest no porti cap ànsia noble de civilitat, sinó que la contempli amb insana i mòrbida curiositat. Una escultura al carrer, ha de tenir-ho en compte l'artista que la crea, ha d'harmonitzar amb l'ambient. Una obra bella ha d'elevat l'esperit. Si pel contrari l'aixafa, és inoportuna.

Imitem Tarragona. Tota l'honor deguda a l'artista; no li regategem. Tots els aplaudiments per la seva obra. Però un vot de censura, enèrgic, implacable, en nom de la moral pública, contra la col·locació de l'obra al carrer. Creiem fer-nos resò de tots els estaments cristians de la ciutat. No plantegem batalla artística, sinó batalla moral, emparats en els supremes canons de la Prudència, que aconsella per damunt de totes les coses la discreció, l'honestedat i la moral.

Els fruits del laïcisme

Cada dia es va accentuant la decadència de França. La darrera crisi posa de relleu la descomposició de la política francesa. Existeixen tants grupets i tantes modalitats dins dels partits polítics, que és molt difícil governar. Tots sabem com es troba actualment França en l'ordre moral. Minva la natalitat d'una manera alarmant i augmenta considerablement el nombre de divorcis. Adhuc els polítics d'ideologia radical s'adonen dels estralls que causa la immoralitat regnant.

Els capdavaners de la política francesa han combatut aferrissadament els catòlics i han hostilitzat l'Església, sense tenir en compte que mantant l'espiritualitat del poble li llevaven llur ingènita grandesa. Com volem que sigui respectada l'autoritat i que els homes s'estimin els uns als altres, si foragitem del cor del poble els sentiments religiosos que donen a l'esperit una gran serenitat i un gran equilibri?

No heu difós les doctrines materialistes que fan terrear els homes? Què té d'estrany, doncs, que s'hagi inoculat en la majoria dels ciutadans el virus revolucionari que pertorba el ritme normal de la vida ciutadana?

L'estat actual de França és una conseqüència natural de les doctrines que s'han expandit d'ençà que en la governació de l'Estat predominen els elements afiliats a la maçoneria.

No són pas els estadistes, ni els financers, els que salvaran el poble francès. Podran, naturalment, endegar els problemes d'ordre econòmic i aconseguir la conquesta de nous mercats que donin una gran expansió a la indústria francesa, però subsistirán els mals que van gangrenant lentament el poble francès. Un poble ric no serà mai un gran poble si ha deixat morir la seva espiritualitat.

França té grans polítics, ho reconeixem, però estan podrits per dintre. Són fruites que, malgrat llur bona aparença i la finor de la seva pell, porten el cuc rosegador a les entranyes.

El poble francès únicament pot salvar-se purificant el seu esperit.

La maçoneria, aquesta maleïda força oculta que sotja, com l'esperit maligne en les tenebres, ha volgut que el poble prescindís de la influència benefactora del cristianisme; i el materialisme grogler i abjecte l'ha submergit en el llot de la concupiscència.

La història i l'experiència ens ensenyen amb un realisme colpidor, que la sensualitat ha estat el factor més poderós que ha contribuït a la dissolució dels pobles.

Un poble sensual a la curta o a la llarga desapareixerà. I qui pot negar que França és avui la seu de la sensualitat més refinada? Certament que ha tingut i té grans mentalitats; però seria una cosa horrible saber el mal immens que han causat a la humanitat. Si per un voler de Déu veiéssim la joventut que ha sucumbit intoxicada per la literatura francesa, ens esfereïríem.

Ja sé que no fa intel·lectual ni avençat dir aquestes coses; però jo deixo de banda tots els honors

i totes les coses que puguin donar-me els mundans i per damunt de tot poso la salvació de la meua ànima.

Trist és confessar-ho, però a casa nostra passa una cosa semblant.

No tinc cap autoritat per a donar el crit d'alerta, però fa poc temps que vaig donar-lo i avui el torno a donar.

La nostra joventut es va descristianitzant. Es hora ja de saber si la premsa que llegeix és bona o dolenta; i si veiem que contribueix a la seva descristianització i que se li donen articles en els quals l'error s'oculta darrera el mantell del patriotisme, hem de tenir el valor de condemnar-la caigui qui caigui.

Certament que sota la bandera de l'espiritualitat cristiana s'hi aixopluguen nuclis importants de joventut catòlica que són una esperança per a la salvació de la pàtria i que l'obra dels sants Exercicis ha trencat els lligams que oprimien els esperits damunt els quals planaven les tenebres de l'error, però quanta joventut no existeix allunyada de nosaltres!

L'espiritualitat de la nostra joventut l'hem de defensar amb les dents i les ungles. No hem de permetre que siguin posats en les seves mans llibres i diaris que l'apartin del camí dreturer.

En aquests moments de desviacions morals, caldria que aquells que pensen més en els que els poden donar alguna cosa que no pas en els interessos que tenen el dret ineludible de defensar, que meditessin bé si és o no encertada la seva actuació.

No hem de dividir, sinó unir. El mal més gran que pot fer un home que té l'obligació d'actuar dins d'un ordre purament espiritual, és allunyar-se del seu camp d'acció i esgrimir l'arma del greuge contra aquells que no volen seguir-lo. Un bon cristià no pot de cap manera exacerbar les passions dels homes.

Es molt humà el desig d'enlairar-se i d'obtenir popularitat. Però ja saben els que exerceixen determinats apostolats a la terra que la seva missió no consisteix a fer dringar el seu nom com una campaneta per tal que tothom s'adoni d'ells, sinó a treballar per la glòria de Déu. Mai no s'ha de blasmar públicament els defectes dels altres, però molt menys quan es té la teulada de vidre.

Germans, no perdem el seny. No és propi de gent assenyada deixar les coses substancials i eternes per les coses transitòries i passatgeres.

Passaran les follies i les cobejances dels homes i restarà dreta i forta la nostra mare l'Església catòlica. Posem-nos al seu entorn i escoltem la seva veu que ressona pura sota la llum trèmula del cel.

No l'estimen i honoren aquells que s'obliden de la seva missió pacificadora i criden i gesticulen allunyats del seu camp d'acció, sinó aquells que procuren asserenar l'esperit dels homes per tal que coneguim el camí dreturer.

J. CIVERA I SORMANI

DEMANANT AJUT

Lletra als patrons d'indústria, franciscans

Dic patrons *franciscans*, no patrons *catòlics*, perquè no es donin per alludits molts que no m'entendrien. De catòlics ho són tots els patrons industrials i comercials de la nostra terra. Tots són batejats, i bastants practiquen. Tampoc no ens entendriem si anomenéssim als patrons *cristians*. També escoltarien tots els qui es pensen ser-ho, i de molts puc dir que jo no parlo per ells. Jo em refereixo als que senten el cristianisme amb finor i tendresa franciscana. A aquests vull parlar, aquests són els que demano que m'escoltin.

I amb un que m'escolti, n'hi ha prou. Quedi entès que el patró de comerç o d'indústria (millor de comerç, encara), del qual voldria ésser ajudat, ha de tenir una condició sense la qual no ens avindriem: que pateixi per la situació social; que tingui l'ànima íntimament torturada per l'espectacle de les lluites i per l'agror dels odis. I més aviat que la païra pel bolxevisme futur i l'esglai per la revolució en l'horitzó, l'afligeixi el quadro de la ruïna espiritual present de tants obrers i el moral absentisme de tants col·legues.

D'aquest patró al qual demano auxili, desitjo dues coses tan sols, senzillíssimes i ben concretes. Primera, que miri bé si els sous i horaris dels seus dependents i mossos són estrictament ajustats a ço que prescriu la Comissió Mixta del Treball en el Comerç de Barcelona. Si no els hi té, o troba excuses o pretextos per a separar-se'n, no cal que llegeixi més. No ens entendriem. No és ell a qui cerco.

El patró d'ànima franciscana que desitjo trobar, ultra el respecte fidel i primmirat a les normes de justícia representades pels acords actuals i futurs d'aquell tribunal d'arbitratge, s'ha d'encarregar d'una altra tasca: de propagar aquest respecte entre els seus companys. D'exhortar i pregar i convèncer els seus amics patrons — franciscans i no franciscans — perquè compleixin amb rigor els acords de la Comissió Mixta. I aquesta tasca no és per ara, solament; sinó per a tota la seva vida. No durant tota la vida de la Comissió Mixta, sinó durant tota la vida del patró escollit. Perquè la Comissió Mixta pot finir, caducar, ésser dissolta, transformada, etc. Mes el principi de tribunal arbitral que encarna, sobreviurà, i ha de reviuire sostingut pels qui li donin nova plasmació i defensat pels amics de la pau i de la justícia, entre els quals el nostre patró franciscà per definició figura.

Jo no puc fer tota la tasca ni dir la veritat a tothom. Sóc dependent, i parlo en primer terme als meus pròxims. Però és necessari que un patró digui la veritat als pròxims seus: als patrons, i els la digui ara i sempre. Quan dos exèrcits armats no convé que es barallin, els seus governs els fan retrocedir quilòmetres endins de la frontera. Jo ja faig recular els meus — recular ideològicament, s'entén — i desaconsello i desacredito la vaga i combató l'associació per la vaga: combató el sindicalisme com a doctrina de l'agrupació obrera de guerra.

Ara, doncs, que un patró faci recular també els patrons i combatí el liberalisme i l'absolutisme econòmic. I que ho combatí no ara ni avui, sinó sempre i tota la seva vida. I no com a idealisme platònic, sinó amb personal sacrifici i exposant-se a perdre estima i popularitat entre els seus, tal com jo, dependent, tinc d'arriscar-me a suportar la ira i si convé la persecució dels meus propis.

Jo combató i combatré tota la meua vida, si Déu m'assisteix, el socialisme, el sindicalisme i la vaga; però, Senyor!, que no engreixin ni alimentin la bèstia amb carn nova cada dia! Que no la inflin i atipin amp noves vexacions, amb greuges quotidians contra la justícia commutativa, amb infraccions grolleres i violentes de les normes arbitrals, que per al bé comú i equitat de tots, per gent prudenta, legalment constituïda en autoritat professional, han estat promulgades. Mentre hom s'escarrassa donant cara a l'enemic que enarbora en la bandera la seductora divisa de justícia, vet aquí que alguns senyors patrons s'acuiten a donar-li el material d'injustícia que necessita per a bellugar-se. I trobem senyors patrons que no paguen als seus dependents els sous mínims establerts, altres que fan signar rebuts falsos en els quals consta la mesada legal, rebent en realitat el dependent menys diners, altres que al dependent que es plany o que reclama el planten, senzillament, al carrer. Sí, hi ha patrons que fan això; i no pas incrèduls ni heretges, i ho fan àdhuc essent rics, riquíssims, alguns! Però bé mereixerien un diploma amb la falç i el martell, amb la inscripció en lletra roja: "*Proveïdor del socialisme*".

Contra els proveïdors del socialisme és requerible, és urgent la veu d'un patró recte i heroic. Ningú amb tanta autoritat com un amo mateix, parlar no podrà als amos. Ha d'ésser un patró que sàpiga enrogir-se, avergonyir-se i plorar, de les infraccions i desercions de la classe patronal. I que com una dèria insistent del seu caràcter prediqui, primer als seus amics patrons i després als patrons no amics, la submissió patronal a l'autoritat pacífica de les Comissions Mixtes.

Jo ja treballaré i em sacrificaré per a extirpar-vos la vaga i el sindicalisme. Trebal·leu vosaltres, patrons franciscans, per a extirpar-me l'absolutisme patronal. Per a fer avortar en la boca i en el cor dels patrons el sentiment verinós, concretat en el clíxé liberal: "Jo a casa meua faig el que em dona la gana". Per a sanar l'exuberància absolutista del no reconèixer poder humà ni diví sobre els interessos econòmics del negoci propi, de no reconèixer ni estimar ni complir sinó per força, d'esquivar quan es pugui i d'eludir finalment l'observància de les disposicions sancionades per la Comissió arbitral.

Hi ha qui es pensa que quan prediquen els cristians, amor entre patrons i obrers, que els amos han de córrer a fer petons i abraçades als seus operaris. Res d'això: l'amor en aquest grau no vol dir

carícies, però sí respecte i consideració mútua. Per a respectar cal estimar; per a fer justícia cal estimar també: estimar la justícia. És necessari amar el pròxim àdhuc per a pagar les factures. Perquè la noció de contracte, i les definicions mateixes de la justícia subjectiva i objectiva, deriven de l'amor. I sense aquest amor, ni se sap què voldria dir aquest concepte de justícia, que significa donar a cadascú ço que sigui seu. I sense el goig intern de tributar aquest homenatge al pròxim, no seria possible de practicar la justícia. Per això és que, per molt que diguin els sociòlegs, sempre la caritat serà primer i més amunt que la justícia.

Aquesta caritat generatriu de la justícia és la que cal sembrar. I la sembla en terreny patronal, és un patró qui l'ha de fer. Remarqui's bé que no demano jo que es fundi una associació, perquè cauria altra vegada en un mal que denuncio i faria pecat de sociologisme. S'ha arribat a dir i a creure que no és possible de fer res sense associar-se, i això és una veritable superstició de l'època nostra, contradita amb l'experiència diària que ens ensenya centenars de milers de manifestacions importants de l'activitat humana realitzades per individus sols, sense lligam directe amb altres. L'acció pot perfectament subsistir sense l'associació.

Ço que importa és que hi hagi un patró del comerç o de la indústria, que a casa seva, al despatx, al taulell, a la borsa, al banc, al viatge, a la tertúlia, amb l'eloqüència i habilitat persuasiva amb què es fa propaganda d'un negoci, propagui la conveniència, l'interès, la necessitat, la urgència, d'ajustar-se cada patró a normes arbitrals en matèria de salaris i d'hores de treball; d'ajustar-se a les normes objectives, que són ja coses existents i aprovades, i que en ço que es refereix al ram dels dependents tenen estat legal i les proclama com a lleis la Comissió Mixta que patrons i obrers componen.

De l'acció d'un patró així, d'un sol patró, que faci estimar la justícia per caritat franciscana, poden esperar-se falagueres eficàcies en la perspectiva de la pau social. Jo no m'adreço, entengui's bé, als patrons *rics*, als amos poderosos en capital, en força econòmica. Més aviat els patrons en qui penso són mitjanies econòmiques; poderosos en canvi, en força espiritual. Un d'ells basta. Quants n'hi ha que per a eleccions, per a política, molt honestament, tractant-se de política honrada i patriòtica, els hem vist actuar i sacrificar-se. Doncs és precis que un, un sol patró, es posi en marxa per a fer triomfar en els rengles dels seus companys i col·legues la política franciscana, la política de Crist.

R. RUCABADO

Una formosa festa

Tingué lloc diumenge darrer a l'església de Religioses Carmelites de l'Encarnació, de les Corts, amb motiu d'inaugurar-se el magnífic orgue ofrenat a l'exemplar Comunitat d'aquella santa casa pel nostre respectable i estimat amic l'excel·lentíssim senyor don Ramon Albó i Martí, President d'"Acció Popular", amb motiu d'haver-se acabat les obres de res-

tauració de la dita església, profanada que fou en els luctuosos dies de la Setmana tràgica.

L'esplèndid i oportunitatíssim oferiment té, demés del caràcter de dàdiva, el de reparació, el d'ofrena expiatòria, que donà al solemnnial acte d'inauguració de l'orgue un caient emocionant i piadosíssim.

L'Ofici diví que per commemorar-ho es celebrà després de la benedicció, revestí la majestat de les grans diades, i fou digne intèrpret de tan corprenedora i brillant festa el M. I. Canonge de la catedral de Barcelona i Director d'"Acció Popular", doctor don Josep Llovera, que al final del sermó felicità efusivament el magnànim donador, la seva boníssima germana la il·lustre Priora d'aquella observantia Comunitat Carmelitana, i també aquesta, per la joia artística amb què acabava d'enriquir-se el bellament renovat temple.

Nosaltres ens unim coralment a aquestes merescudes felicitacions i a les que rebí el senyor Albó per una gràcia especialíssima atorgada per Sa Santetat el Papa amb ocasió i com a premi d'aquest present.

I D E A R I

V

Contra el Càncer

Palau del Dolor i de l'Esperança. En les teves pulquerrimes futures sales, sigues hospitalari i clement amb els teus més sòrdids enemics: els indiferents.

VI

La vocació i el guanyar-se la vida

No hi ha res més alt que moure's per la vocació. No hi ha res més noble que haver-se de guanyar la vida. I no obstant, quantes vegades guanyar-se la vida dintre la vocació és un crim.

El jutge, en aspirar al Cos, tenia vocació. L'advocat, en ingressar a la carrera, tenia vocació. El metge, en entrar a la primera sala dels Hospitals, tenia vocació.

Aquesta vocació és una veu secreta.

El jutge, l'advocat, el metge, tenen precisió de guanyar-se la vida.

El jutge, l'advocat, el metge, guanyant-se la vida compleixen un fi nobilíssim.

El jutge, l'advocat, el metge, quantes vegades, per a guanyar-se la vida, desoeixen aquella veu secreta de què havíem parlat?

Tots els treballs, tots els oficis, totes les empreses, totes les carreres, necessiten una vocació.

Mal hagi aquell que desoeix la veu secreta de la vocació.

Mal hagi aquell que la desoeix per a guanyar-se la vida.

Mal hagi aquell que per a guanyar-se la vida no sap cenyir-se als límits de la seva vocació.

F. MANICH

"Bononia studiorum alma mater"

Impressions del V Congrés de la internacional d'Estudiants Catòlics "Pax Romana" a Bolonya.

Agost i setembre són mesos de congressos. A Stuttgart, després del Congrés dels catòlics alemanys, acomiadarem el president dels Estudiants catòlics C. V., que anava a Innsbruck, a l'assemblea anyal alemanya d'estudiants catòlics, i en dir alemanya notem que l'organització s'estén a l'Àustria; un poc més tard ens assabentarem de l'èxit del Congrés d'Oxford, i, ja a Bolonya assistíem al V Congrés de "Pax Romana" i veírem l'animació de l'assemblea de la F. U. C. I. (Federazione Universitaria Cattolica Italiana), que reunia potser més de 200 delegats de totes les regions d'Itàlia.

Nosaltres, els internacionals, érem més de 100, i val a dir que representa aquesta cifra, a l'ensem que un record, un èxit evident de la nostra internacional d'estudiants catòlics. Dotze països hi estaven presents, dels 16 afiliats a Pax Romana (I), sense comptar amb la presència oficiosa de xinesos i nord-americans; realment allà hauria estat Babel si Déu, en donar el càstig, no hagués donat als homes les gràcies per sortir-ne. Gràcies que havia sabut aprofitar meravellosament una de les senyoretes secretàries del Congrés, hongaresa, que parlava i traduïa (públicament a les sessions), apart de la magiar, la seva llengua natal, l'alemany, anglès, francès, italià, rus i comprenia també l'espanyol i segurament altres llengües més.

Bolonya doncs, aquella "Bononia docet" esculpida en les monedes pels prínceps italians, reunia altra volta els estudiants de tot el món, traslladats allí per terra i per mar, i fins hi hagué congregista que féu més de 300 quilòmetres en aeroplà... Realment, els tres països fundadors de la Pax Romana: Suïssa, Espanya i Holanda, poden estar satisfets de llur obra, escalonada en els congressos de Friburg (Suïssa), la nostra seu, Praga, Salzburg i Budapest. Treballem i esperem per l'èxit del pròxim congrés a Amsterdam i tinguem la seguretat, si això fem, que d'allí el podrem portar l'any 1927 a Barcelona... La Federació Catalana (demostrant que segueix de prop el moviment de Pax Romana), té dret sens dubte a aquesta preferència per l'adhesió oral aportada a Bolonya i sobretot per l'escrita que envià el seu president, el nostre incansable Antoni Cardona.

Parlem, però de les sessions. Gran esperit de concòrdia i molta bona voluntat, però Pax Romana, o bé a Friburg no hi està bé, o els elements directors no s'ocupen prou d'ella. Es a dir que hi notarem dos defectes fonamentals: falta d'organització i d'esperit i falta de visió clara del nostre moviment. Afortunadament cada any progressem, però se'ns fa tardívol aquest progrés; no correspon Pax Romana a la importància dels moviments nacionals de les

agrupacions afiliades. Per solucionar aquestes dificultats, res de millor que seguir ço que digué tan magistralment el Cisneros austriac, monsenyor Seipel, en el seu discurs-conferència al Congrés de Pax Romana, titulat *El concepte cristià de la pau i els deures dels adherents a Pax Romana*: Treballem, treballem sempre, i pensem que la sèrie continuada de petits treballs ens conduirà, sense que ens en donem compte, a la pau per una part i a l'èxit dels nostres propòsits". Pax Romana, doncs, ha de treballar més si es vol fer digna de representar internacionalment els 16 països adherits, sense deixar de dir que cada un dels països ha de procurar facilitar com més possible aquest treball de Pax Romana.

Resumint, les notes més escaients de les sessions varen ésser: Quant a les relacions de Pax Romana, les proposicions del Congrés d'Oxford, les de la Federació Universitària de la Societat de les Nacions, les oficines nordamericanes i els acords per a la lluita contra la III Internacional i el Kom-somol rus. La ratificació del Tractat firmat aquest hivern passat entre Martí Sánchez, com a President de la Confederació d'E. C. d'Espanya, i Palmieri, com a President de Pax Romana, pel qual entre altres coses es confereix a Espanya el dret exclusiu de la propaganda i atracció de les organitzacions d'estudiants de l'Amèrica del Sud. I ja que ve a to, diguem també que el delegat portuguès, posant-se en el seu lloc, manifestà en son discurs especial adhesió a la Confederació d'Espanya, fent constar, però, la independència de l'organització portuguesa... Tot són passos per un pràctic i vertader ibero-americanisme.

L'activitat de propaganda de Pax Romana, aquest curs, es concretarà en la celebració d'un dia de Pax Romana a Luxemburg, d'un altre a Friburg, d'una setmana de Pax Romana a Munich i d'una conferència a Viena.

Respecte a l'organització interior de Pax Romana, he de notar en primer lloc la reforma dels Estatuts, elevant a la categoria de Confederació el fins ara Secretariat internacional d'E. C. "Pax Romana". Els números del Butlletí trimestral tractaran respectivament: per novembre, del Congrés de Bolonya; per febrer, de la reunió del Comitè director a Luxemburg (que tindrà lloc per gener); el d'abril, sobre les primeres dades del pròxim congrés i d'una enquesta sobre totes les altres organitzacions internacionals d'estudiants, i el del mes de juny donarà compte de l'ordre del dia i tots els altres detalls del Congrés d'Amsterdam.

Respecte a les finances, la comissió especial nomenada pel congrés a proposta d'Espanya, i formada per Espanya, França, Alemanya i el Secretari general Dr. Grémond, dictaminà sobre l'assumpte i formulà un Pressupost que fou acceptat per unanimitat.

Per fi, els temes probables del pròxim congrés seran: I, Idea i Pau de "Pax Romana". II, Relacions de Pax Romana amb les altres internacionals d'estudiants. III, Pax Romana i el moviment de Joven-

(I) Presents: Alemanya, Àustria, Espanya, França, Gran Bretanya, Holanda, Hongria, Itàlia, Iugoeslàvia, Polònia, Portugal, Suïssa, Txecoslovàquia. Adherits: Bèlgica, Lituània, Luxemburg.

tut Catòlica. IV, Acció pràctica internacional dels estudiants. V, Acció Social i d'ajut de Pax Romana.

Fins aquí un resum del Congrés; no volem, però, deixar de ampliar algunes de les notes apuntades.

El Comitè catòlic de relacions internacionals (Catholic Council of International Relations), fundat l'any passat, ha reunit aquest agost a Oxford amb la col·laboració de la internacional catòlica I. K. A. (Internacio Katolika Associo (esperanto), representants autoritzats dels principals grups nacionals d'acció catòlica (allí hi havia també En Castiella, President de la Federació Basca d'Estudiants Catòlics). El fi d'aquest congrés, fi ja assolit, era el d'obtenir l'assentiment dels grups convocats, del següent programa: I, Organització i coordinació de les obres d'acció catòlica actualment existents. II, Laborar per la pau dels pobles (en té ja 28 d'adherits). III, Col·leccionar notícies catòliques, i organitzar la seva distribució i propaganda. Els delegats d'Anglaterra portaren a Bolonya, junt amb una carta del Cardenal Bourne, els desigs del "Catholic Council" de relacionar-se amb Pax Romana a fi de portar a cap una obra conjunta. Pax Romana es féu càrrec del problema i acceptà col·laborar-hi sempre dintre el seu aspecte professional estudiantil. Notem que el pròxim Congrés del Catholic Council tindrà lloc l'any vinent a París.

Heus aquí una organització laica d'acció catòlica verament universal; per altra banda Pax Romana es veié també sol·licitada per una organització més internacional de nom i no tant de fet, però de bastant importància: La Federació Universitària Internacional de la Societat de les Nacions, fundada també l'any passat, com una de les conclusions d'un Congrés celebrat a Praga. El seu fi s'escau a la vista: Vulgaritzar i propagar les idees de la S. D. N.; la seva continuïtat i propaganda l'obté per congressos generals que es celebraran anyalment a Ginebra aprofitant sessions plenàries de la S. D. N. A part de conferències i cursets internacionals, especialment durant l'estiu (aquest any ja n'hi ha hagut), sobre els problemes internacionals i la S. D. N.; l'organització, per grups nacionals independents amb prohibició d'ocupar-se de "política interior"; actualment té organitzades dues o tres nacions i comitès executius a altres; notem també les íntimes relacions d'aquesta organització amb l'organització neutra: Confédération Internationale d'Étudiants (C. I. E.), a París, de la qual, però, formen part força catòlics, àdhuc a la Junta Directiva. La unió directa amb la S. D. N. s'efectua a través de la "Section de Coopération Intellectuelle" de la dita Societat.

Aquestes organitzacions internacionals tenen els seus comitès centrals, la d'Oxford, a Roma i la segona a París, Pax Romana pot seguir fàcilment el moviment d'Oxford, pel seu delegat especial a Roma, però des de Friburg, pot seguir com cal l'altre moviment? Creiem important fer remarcar que Pax Romana està aïllada a Friburg i que necessita gent de confiança experta i d'estar contínua a les altres ciutats que avui dia tenen les direccions del món; a no ésser que volgués deixar absurdament el seu fi "estudiantil" per envair el camp, ja prou organitzat, d'acció catòlica.

Donem una ullada també a alguna de les delegacions aquí presents, i remarcuem a Polònia, com, al costat d'estudiants ja acabant, hi portà un planter de

joves, a fi d'anar-los preparant i acostumant; els hongaresos, dels quals passaren 200 camí de Roma, portaven una publicació especialment impresa per al Congrés de Bolonya, en la seva llengua i en francès, anglès i alemany; França repartí un anuari on es troben les adreces i una petita història i explicació de totes les organitzacions d'estudiants catòlics de França, siguin o no adherides a la seva federació nacional, i diguem per fi, dels txecoslovacs, que és l'estat que ha comprès com nosaltres la necessitat de preparar un planter per les organitzacions universitàries, fent la propaganda en revistes traduïdes al francès, de les seves organitzacions dels estudiants de segona ensenyança S. S. S. (Associacions Socials d'Estudiants — Sociální Studentske Sdružení) i per altra banda el país que comporta tres organitzacions independents nacionals, unides, però, quan es tracta de la representació internacional de Txecoslovàquia.

I en acabar aquestes impressions, no volem deixar passar per alt l'acollida que obtingueren els tres delegats de la Confederació d'E. C. d'Espanya, en el Reial col·legi de St. Clement de Bolonya, gràcies a les disposicions del Duc de l'Infantado, en qui es veu que presideix aquell mateix principi d'ajut i atenció als estudiants que tingué en la ment del fundador Cardenal Albornoz, quan en els seus estatuts disposà entre altres privilegis, que l'elecció de Rector d'aquell Col·legi es faria per sufragi entre els col·legials.

I en deixar Bolonya, després d'acomiar-nos dels nostres companys de delegació, l'un En Bonilla, camí de Colòmbia, l'altre en Lluïa Peña, camí de Roma, pensàrem un moment en la vida intensa internacional que havíem viscut durant tan sols cinc dies, i amb el cor ple d'esperança veiérem les nostres organitzacions a les portes de poder realitzar una gran col·laboració en aquest moviment d'unió internacional de la qual ha d'ésser el dia de demà la intel·lectualitat catòlica del món...

Heus aquí un resum d'uns dies passats en aquella amb raó dita: "Bononia studiorum alma mater".

R. PERPIÑÀ GRAU

Un cas insòlit

Llegim amb cert astorament que l'Ajuntament de Tarragona ha pres l'acord de felicitar l'Ajuntament de Barcelona per la col·locació del grup escultòric de la Plaça de Catalunya de què en aquest número es parla.

Suposem que els regidors tarragonins no s'han recordat de la campanya tarragonina contra l'obra d'En Julio Antonio. I suposem piadosament que els regidors no han vist el grup esmentat. Perquè del contrari, tot i respectant l'obra en el sentit artístic (que no discutim) la trobarien un xic insultant per Tarragona, ja que el simbolisme del grup no pot pas afalagar cap ciutat.

Sabem precisament de molts tarragonins residents a Barcelona que estan fortament alarmats que la seva ciutat es pretengui representar amb aquella carnada del grup esmentat. I pensen protestar.

Per sort, l'Ajuntament actual de Tarragona no representa tots els tarragonins, ni molt menys!

La força i el dret

Han estat dos elements complementaris sempre. El dret sense la força perdria per a molta gent tota la seva eficàcia, ja que la coacció és l'única norma de certs esperits barroers. La força sense el dret equival a la injustícia, al predomini de ço que deu ésser subordinat, sempre dins la normalitat dels valors socials.

Ambdós elements són necessaris i fins complementaris. Però entre ambdós hi ha la indispensable categoria, la gradació que deu haver-hi entre tots els valors socials segons la seva noblesa major i segons el fi a què responen.

I qui dubta de la superioritat del dret damunt la força dins la necessària jerarquia social de valors? El dret, subjectivament considerat, és per a cada ciutadà la consagració de la justícia distributiva, és la manifestació d'aquesta en ço que a ell fa referència, és la participació de cada individu en els beneficis socials en la part que, segons la norma rectora de cada societat, li correspon. I la força no pot ésser més que el braç que fa complir el dret, el flagell que posa el dret de cadascú en el seu lloc. L'executora del dret és la força. I si aquesta té una certa noblesa intrínseca, no li deriva d'altra cosa sinó d'aquesta missió enlairada d'element al servei del dret.

El contrari equival a una desharmonia social, a una inversió de valors, a un trasbalsament de ço que tota societat constituïda deu servir sempre com una deu d'harmonia i de mutu respecte.

* * *

Per aquesta raó, el cristianisme, que no deriva el dret del caprici del governant, sinó que en cerca la font en la pròpia naturalesa humana, en el que anomena dret natural, és la doctrina de representació suprema del dret, de predomini d'aquest dins la societat ben constituïda, de subordinació de la força al dret.

Segons el criteri cristià, la força no pot ésser més que un element al servei del dret; i quan la segona predomina, l'esperit cristià resta absent en un tot.

Els principis constitutius de tota societat cristiana, la família a base del matrimoni tal i com el coneixem, la propietat amb totes les seves variants i matisacions des de l'estrictament individual o privada a la pública en benefici del comú, donen el to de la justícia a la societat. I aquesta ve traduïda en el dret assenyalat a cada ciutadà. I l'autoritat, element indispensable dins la societat, si alguna raó té d'existir, és precisament per a relligar aquells principis constitutius, fent resplendir, derivada d'ells, la justícia en general, el dret en cada cas particular.

Podríem dir, per tant, que tota aspiració cap al predomini de la força és una aspiració netament anticristiana?

* * *

Manta vegada hem dit que el feixisme ens ha fet poc goig, perquè sempre hem endevinat en el seu fons una aspiració de retorn a règims caiguts i anteriors al cristianisme, règims en els quals ha predominat el principi de la força mitjançant aquell *Quod principi placuit, leges habet vigorem*.

Mirat de lluny, el moviment mussolinista ens pot aparèixer com un element de conservació d'ordre social, i seriem injustos si no li reconeixíem aquest mèrit en un moment determinat de la història d'Itàlia. Però, mirat de més a prop, cercant el seu esperit col·lectiu en les manifestacions de tota mena, s'endevina de seguida el S. P. Q. R. de la Roma pagana en el seu fons. La Roma dels Cèsars amb les seves grandeses materials, amb el seu esperit, ha cegat els ulls dels directores del moviment (potser un xic massa albiradors d'una grandesa d'Itàlia que ara ja no pot tornar, perquè per alguna cosa han passat ja segles de civilització cristiana damunt seu) i aquells en realitat s'han format un ideal de vida social ben diferent de l'ideal cristià.

I el mateix podem dir del règim soviètic d'avui. De molt diferent procedència, de molt diferents ideals, el cert és que tot ho ha subordinat a la força, i aquesta és avui per avui l'única norma de dret dins la Rússia d'ara. Les pròpies lleis fonamentals dictades per la Federació de Repúbliques socialistes i Soviètiques han estat cent vegades abolides i deixades sense efecte pels directores del moviment rus, quan han suposat que no convenien a les seves finalitats. No parlem ara que aquesta sigui una situació transitòria o definitiva; assenyalem només el fet que és una situació de força que ja no pot ésser massa interina quan fa anys que dura.

I feixisme i sovietisme cultiven la idea de la força prescindint del dret i alleguen sempre que els convé el *Salus populi suprema lex*, sense recordar-se que aquesta salut del poble la judiquen ells mateixos, prescindint de tota norma de justícia i de tota llum de dret.

La força matant el dret; el retorn de la vida a l'ideal que el Cristianisme ja va deixar segles enllà.

* * *

Mentre no ens esforcem a cercar el dret natural; i mentre no vulguem adaptar-hi els principis fonamentals que han de regir un Estat, ens trobarem lluny de l'ideal cristià. Ja sabem que en certs moments això és cosa un xic difícil; però no oblidem que sempre és possible, i que sempre, com a fills de Crist, tenim el deure d'acostar-nos-hi.

Tota situació de força és naturalment enemiga de la civilització cristiana; i si aquella pot justificar-se com a cosa necessària en un moment excepcional, pensem que no és aquest moment el que ha de donar satisfacció a les nostres ànimes cristianes.

Prou sabuts són aquests principis per tot esperit cristià. Però de vegades l'ofuscació que la força produeix, l'obsessió de l'ordre, l'excés d'instint de con-

servació fan deixar de banda en molts cristians aquesta doctrina per a fer-los veure amb intensa i fonda simpatia tot el contrari.

No ens allunyem de la llum. Si cloem els ulls a les veritats fonamentals de tota societat cristiana, no tinguem la pretensió de creure que la foscor ens

ve que la llum s'apaga, quan en realitat som nosaltres els que no la volem veure.

La justícia en tota societat cristiana ha de predominar sobre la força. I sempre aquesta ha de constituir-se en instrument d'aquella si vol ennoblir la seva missió un xic desagradosa sempre.

JOSEP M. GICH

L'Assemblea de Valladolid

Les entitats escolars catòliques confederades es reuniren a l'antiga capital castellana per quarta vegada (les altres tres, si mal no recordem, a Madrid, a València i a Saragossa). La Universitat de Valladolid els donà generós estatge i el seu digníssim Rector va presidir la sessió de clausura pronunciant un interessant i valent discurs.

En aquesta memorable Assemblea els Estudiants Catòlics de tot Espanya afirmaren dues coses, i les demostraren complidament, ço és: el seu caràcter francament catòlic i la seva divisa exclusivament professional.

Del seu catolicisme, de la seva religiositat, en donaren a tot moment formosos testimonis, sense posar provocatives, ni provocacions innecessàries; oportunament, serenament.

El caràcter professional el palesà tot el que han dit i tot el que han fet en la seva ja llarga actuació.

L'Assemblea de Valladolid el palesà també, de manera que catedràtics i estudiants de tota mena d'entitats la seguien amb atenció creixent, acabant per entusiasmar-se i secundar-la.

Això explica l'èxit sorollós que ha assolit i el discurs sorprenent i magnífic del Rector de la Universitat en la sessió clausural.

Abans parlaren el nou president de la Confederació i excellent amic nostre, D. Joaquim Espinosa, i el president honorari, senyor Martín Sánchez, els

parlaments dels quals foren com la proclamació del programa d'aqueixa gran entitat:

Restauració de l'esperit cristià i professional en l'ensenyança.

Renovellament de les Universitats segons els canons i costums, avui viables, de les que tanta glòria donaren a Espanya.

Protecció als estudiants necessitats.

Correcció d'abusos.

Facilitar l'exaltació científica i procurar la regeneració escolar.

El Rector de la Universitat, D. Calixto Valverde, digué molt encertades coses. Representava,—demés de tenir com a Rector tanta d'autoritat i de representació,—al Subsecretari d'Instrucció pública i parlà, per tant, amb caràcter oficial. Felicità els estudiants catòlics, per la seva cabal comprensió del problema pedagògic que abraçava la Universitat i l'Escola (universitat petita). Digué que no temia l'autonomia mentre reunís les condicions degudes. Recordà els Estatuts antics de la Universitat que regia, segons els quals, els estudiants tenien una prudent intervenció en el nomenament de catedràtics; "intervenció que acabà quan les Universitats es convertiren en centres burocràtics i que tornarà a revivre quan cessi aquesta depressiva condició."

El discurs acabà, com l'Assemblea, molt en catòlic i en professional, entre ardorosos aplaudiments.

Exposició Quelus

El nostre estimat company de redacció "Quelus" exposa a les Galeries "Arts", del carrer de Salmeron, un bon nombre de caricatures amb colors.

Com ja era d'esperar ha obtingut un gros èxit.

En Quelus no és pas un vulgar ninotaire, sinó un humorista fi i agut. En totes les seves caricatures predomina una gran dignitat i una gran distinció. És un dels pocs caricaturistes que no ha claudicat. Sempre s'ha mantingut digne i correcte i ha col·laborat únicament en revistes solvents. En Quelus és també home d'ideals. Si examineu detingudament les seves caricatures us adonareu que fustiga durament tot allò que és contrari a la seva espiritualitat.

El nostre estimat amic té una sensibilitat molt aguda, i el seu llapis és sempre elegant.

Les seves interessants caricatures han estat molt celebrades.

El nostre il·lustre amic Joan G. Junceda, un dels valors més sòlids del nostre món artístic, en el catàleg de les obres exposades fa la presentació del novell artista.

Heus aquí el que diu l'eminent artista:

"Tant com m'empipen les coses dels gitanos, d'un quant temps ençà tinc la pega d'haver de dir la bonaventura!

"Sort que jo — que no vull fer, com ells, pronòstics a la babalà — considero, quan miro la mà d'un ninotaire, més que les ratlles que té, les que en surten en forma de dibuixos; i d'aquesta manera és facilíssim l'ofici de profeta.

"Un cop haureu vist els ninots d'En Quelus, direu com jo que és un xicot que dibuixarà divinement... perquè ja ho fa a hores d'ara. I que és un humorista perfecte, ple de pietat i amor envers les coses que critica. I català, catalaníssim fins al moll de l'os.

"I què més? Què més voldríeu? Català, humorista i bon dibuixant! Quins tres regals! Segurament que quan va néixer En Quelus, les tres fades bones voltaven el seu bressol."

Apreciacions sobre feminisme

RESPOSTA

II

Resseguint la interrompuda refutació (1), sigui'm permès, en primer terme, fer notar que per error d'impremta queda incomplet, i sense cap sentit, el final del segon paràgraf d'aquella "Resposta". Deu llegir-se: "...precisament per això, perquè Déu creà la dona amb aquest caràcter de companya, és pel que afirmo que té per naturalesa..." Contesto les raons que segueix al·legant el senyor Marxuach dient que no veig què li dóna peu a afirmar que el Cristianisme no confon ni iguala mai la consideració social de la dona a la de l'home. Les paraules que cita són respectabilíssima opinió de Sant Pau, o millor dit, dels seus interpretadors; opinió que, en el primer segle de la nostra Era, es constituïa per ella sola en veritat incontrovertible degut a les necessitats i constitució social de l'època, però que, havent aquesta canviat, ha perdut moltíssima de la seva prístina valor, de la mateixa manera que, en aquells temps, tolerà i àdhuc positivament legislà l'Església sobre diferents assumptes que avui dia tenen el seu vet més absolut. La Història no és un únic moment, sinó un compost de diferents moments, moltes vegades contradictoris, però que perfectament concorden i són conseqüència fatal de les situacions que acompanyen. El Gènesi en els punts en la primera part citats; les figures femenines de Rebeca (Gènesi, XXVII), Rahab (Josuè, II), Ruth (Ruth, II, III), Abigaïl (I Reis, XXV), àdhuc les que com Dèbora i Jahel (Jutges, IV, V), Judith (Judith, VIII-XIII, XV, XVI) i Esther (Esther, II, IV, V, VII, VIII) intervingueren en els vitals problemes de la pública direcció del poble d'Israel, i que precisament es fan mereixedores d'elogi, en les Sagrades Escriptures, perquè sortint-se del general obrar de la majoria del seu sexe vénen a equiparar-se a l'home; les alabances a la dona forta que dedica les seves activitats al treball, al comerç, a la guerra, que és caritativa i sàvia (Proverbis, XXX, 10-31); la suprema dignificació de la Verge Maria, són proves que amb evidència demostren la inexactitud d'aquella afirmació.

De perfecte acord amb Cossentini referent que el veritable nucli de la família és la dona, i, ja de sempre, he reconegut, idènticament que l'articulista contrari, la influència grandíssima de la funció suavitzadora que exerceix la dona sobre l'esperit dels homes que arriben a la llar després del quotidià treball. Tanmateix, d'una idèntica afirmació ens separen contraposades conseqüències. Un reglamentat mètode de vida i uns ensenyaments similars als de l'home, lluny de desfigurar l'esperit femení i anular aquesta funció lubricant (valgui la metàfora), refermaran d'una manera més absoluta i compenetrada els llaços afectius i de la sang entre l'home i la dona destinats per la Providència a conviure sota un mateix sostre. No donant-li valor d'argument, sinó fent-les meves i estenent-les a totes les manifestacions del treball humà, ja que responen a perfecta realitat, anoto les següents paraules d'un illu-

stre polític i advocat (2): "Concebeu desengany superior al del novel·lista la muller del qual no llegeixi les seves novel·les? Doncs amargor igual sofreixen el metge i l'advocat quan s'ensopeguen amb dones que crien molt bé llurs fills, que administren molt bé la casa, però que no s'interessin poc ni molt per l'èxit dels litigis, per la salut dels malalts". El marit, el pare o germà que tingui aquest desengany, difícilment trobarà en la llar aquell recés i benestar que constitueix l'essència de la vida familiar, i en els companys de club o de professió buscarà l'intercanvi d'idees i afeccions que són la síntesi de la seva vida. Naturalment aquest interès de la dona, si no és fictici, cas en el qual és d'efecte contraproduent; la consegüent mútua compenetració de les sensacions, desigs i afeccions de la vida íntima d'home i muller, requereixen per a aquesta una sèrie de coneixements, no d'una profunditat aclaparadora, però sí ben lluny del corrent superficial.

Rellegint senzillament els conceptes per mi primerament exposats des del punt que recull el meu contradictori fins a l'a part (3), hom veu que les argumentacions d'aquell en els dos primers paràgrafs del seu segon article tenen per fonament diferent apreciació i, per tant, seguint per aquest camí, és impossible d'arribar a un acord. No estarà de més, però, recomanar-li que no exageri la nota trista ja que censura tan acrement, i amb raó, les estridències.

Una afirmació hi ha en aquest segon article que dec enèrgicament rebutjar-la. Diu el senyor Marxuach: "D'això ve que si els intel·lectuals del moviment demanen igualtat de llibertat, de cultura en quantitat i qualitat, i de desvergonyiment, la societat materialitzada i influïda pels mateixos principis és la que plasma la dona inútil, de vida de llibertinatge, fumadora de cigarretes i amb cabells tallats quasi com els homes". Les precedents paraules no són ni més ni menys que una imputació als intel·lectuals —i als que no ho som— atribuïnt-nos la gènesi de l'actual corrupció de costums femenins, imputació manifestament mancada de justícia. Les teories igualatòries fins aquí raonablement defensades, no poden considerar-se absolutament en res autòres, ni tan sols còmplices, d'aquestes aberracions d'un sexe i de l'altre que no tenen altre origen que la pèrdua dels principis religiosos que porta en si la materialitat de les nostres mires i afeccions i l'universal desig de figurar sempre en un pla superior a la realitat. A més, així venim a suposar que la corrupció i descentració femenines tenen amb les teories que propugnem la mateixa relació que l'efecte amb la causa, però veiem que la Història s'encarrega de demostrar el contrari d'una manera precisa i contundent.

D'altres afirmacions parlaria com de certes contradiccions que crec haver-li notat en els seus diferents articles en un caire cada vegada més indulgent en les concessions, però fugiria dels propòsits prèviament formats. Faré constar, tanmateix, que, fins a cert punt, comprenc, sense compartir-les, les opinions que defensa el senyor Marxuach, degut al

lloc en què es situa per a fer l'examen del que anomena problema feminista. De les seves manifestacions es desprèn, o millor dit, en elles sols considera la dona en aquestes dues situacions en la vida: la dona casada, amb fills de curta edat i la soltera, única dona per a portar la família. I aquesta no és pas la realitat de la vida social; fora d'aquests dos casos, que vénen a ésser un més o menys llarg parèntesi en la vida de la dona, però a la fi parèntesi, es troba aquesta en moltes altres situacions en les quals frueix d'una molt major llibertat, i per tant aplicades aquelles argumentacions a aquests casos, no tenen fonament. I en aquestes molt corrents situacions basant-me, deia jo i repeteixo i amplio ara: *el reconeixement de determinat dret a la dona, com idèntic reconeixement a l'home, no significa la immediata aplicació, a cada moment, d'aquell dret a la vida pràctica, sinó la potencialitat, la possibilitat a l'exercici d'un determinat dret innegable en aquells casos en què altres raons d'un ordre superior no es constitueixin en insuperable impediment.* Per a defensar o atacar una institució o alguna manifestació de la nostra activitat, primer hem de fer l'examen genèric de la cosa en si i després descendir al cas pràctic de la seva aplicació. Com molt bé diu el senyor Rucabado en un dels seus sempre lluminosos articles (4) una cosa és el reconeixement de la licitud d'un procediment i altra, molt diferent, la seva prudent aplicació en un determinat cas. Enhorabona que, degut especialment als prejudicis imperants, es sostingui i defensi de bona fe que, en determinades i poquíssimes ocasions, no seria prudent l'ús per part de la dona dels drets de què és legítima posseïdora, però d'això a negar-li d'una manera definitiva la possessió d'aquests drets, inherents, sense diferència de sexes, a tota criatura racional, hi ha un gran pas; pas que, en mon humil criteri, crec que s'ha donat llastimosament en fals.

GUILLEM DE VAROIC

(1) *Apreciacions sobre feminisme.* Resposta. CATALUNYA SOCIAL, núm. 237.

(2) Ossorio i Gallardo. *El alma de la toga.* Madrid, 1920, pàg. 235.

(3) *Apreciacions sobre feminisme.* CATALUNYA SOCIAL, núm. 232.

(4) *Sobre la vaga. La licitud i la prudència.* CATALUNYA SOCIAL, núm. 236.

Assemblea de la F. C. d'E. C.

En el magnífic saló d'actes de l'estatge social ha celebrat aquesta entitat la seva Assemblea anyal reglamentària, a la qual han assistit delegats de totes les seves Associacions federades i un gran nombre de socis d'aquestes.

Oberta la sessió pel President Pere Arderiu, a les 5 de la tarda, el Secretari Joaquim Gallimó llegí l'acta anterior, que fou aprovada, i la Memòria de la tasca realitzada des de l'Assemblea anterior. Posà principalment de relleu la intensa tasca cultural que aquesta entitat ha desenrotllat, entre la qual figuren els curssets de llengües vives, que tanta acceptació han tingut, donades les seves facilitats, entre l'element estudiantil; la realització de treballs, avui afortunadament reeixits, per a la creació de càtedres de

grec i llatí; les conferències dels senyors Valls i Taberner, Montoliu, Manich, Raventós, Bellido, P. Pujiula, etc.

Tot seguit s'obre animat debat sobre la tasca a realitzar; hi prengueren part activa els senyors Arderiu, Duran, Casassas, Clavell, Gallimó, Bigas, Estévez, germans Nubiola i altres.

Aprovat que fou l'estat de comptes, es procedí a l'elecció de la nova Junta Federal, quedant constituïda de la següent manera:

President, Pere Arderiu; Vicepres., Jaume Boixeda; Secretari, Joaquim Gallimó; Vicesecr., Ramon Bigas; Tresorer, Josep M. Elorduy. Com a vocals, els Presidents de les Associacions federades: Josep M. Casassas, per la de Dret; Ramon Sánchez Crespo, per la de Filosofia i Lletres; Lluís Puig Roig, per la de Ciències; Joan Colomer, per l'Escola Industrial de Terrassa; Felip Torrent, per la de Batxillerat.

Bell coronament d'aquest acte fou la nota esperançadora que donà el senyor Perpinyà, delegat que fou de la Federació en el Congrés Internacional d'Estudiants Catòlics de Friburg, en manifestar que, reconeguts els nostres treballs pels companys d'altres terres, possiblement la Federació Catalana d'Estudiants Catòlics serà l'encarregada per "Pax Romana" d'organitzar en la nostra ciutat un pròxim Congrés Internacional.

El problema feminista

El senyor Guillem de Varoic en la seva resposta als meus articles de rèplica a unes senzilles (?) al·lusions, que són no menys que qualificar "d'inconvenients" paraules meves i citar dues vegades el meu nom humil, diu molt bé que "CATALUNYA SOCIAL" no és periòdic especialitzat en qüestions feministes, ni apropiat per tant a una polèmica d'aquest gènere (si bé ell dedica un article i en promet un altre per contestar-me).

No és per tant el meu intent de seguir discutint una cosa que mai no he volgut portar més enllà d'on exigia la posició adoptada per l'esmentat senyor, i si agafo la ploma i escric breus ratlles, és per manifestar l'estranyesa que em produeix veure com l'articulista aprofita gran part del seu escrit, no per rebatre arguments, sinó per dir que la meua contesta és una extemporaneïtat; que afirmo a la babalà; que, o no he llegit detingudament el llibre que cito, o que porto l'aigua cap al meu molí (sense comptar que ell, a la paraula "simile sibi" del Gènesi, que vol dir "semblant a si" dona gratuïtament la significació "d'igual a si", i a la paraula "contribueix", un significat absolut que no té, i un conjunt de frases impròpies del seu juí claríssim).

Ni puc ni vull omplir més planes de "CATALUNYA SOCIAL", fixant un programa feminista ja prou esplanat, ni distreure l'atenció del llegidor en polèmiques inútils i cada cop més personals. Excusi'm, doncs, Guillem de Varoic, de cap mena de contesta pública, a què té dret l'agressivitat de la seva contesta, i serveixi la present nota de punt als meus escrits sobre aquesta qüestió.

JAUME MARXUACH

PREMSA ESTRANGERA

Chesterton i la dictadura del proletariat

L'ilustre escriptor anglès, en un dels seus darrers articles a *The Illustrated London News*, comenta la necessitat d'una renovació en els procediments dialèctics que es solen usar per combatre el socialisme. Com sempre, al fons de la seva vivacitat entremaliada, ressona la veu inconfusible del sentit comú. Veus ací com conclou el seu article:

"El que ara fem, simplement, és discutir amb els socialistes sobre la base que no són socialistes. El que hauríem de fer és tornar contra ells llur propi socialisme. Hauríem de dir-los: Amb el mateix argument que empreu per provar que el socialisme és una panacea, jo us provaré que és una servitud. Sou vosaltres el que dieu que evitaria tots els negocis injustos perquè l'Estat faria totes les transaccions. Dedueixo de la vostra pròpia afirmació que si l'Estat és injust totes les transaccions seran injustes. Sou vosaltres els que dieu que ningú no es morirà de gana, perquè l'estat nodriria tothom. Dedueixo de la vostra pròpia afirmació que tothom qui l'Estat refusi de nodrir, es morirà de gana. Sou vosaltres els que dieu que ningú no podria acumular capital per finalitats privades, com són l'explo-tació o la competència. Dedueixo de la vostra pròpia afirmació que ningú no podria acumular diners per finalitats privades, com són la lliure crítica de l'Estat refusi de nodrir, es morirà de gana. Sou vosaltres els que dieu que l'Estat compraria i vendria totes les coses, per tal que hom no pugui enganyar ningú. Dedueixo de la vostra pròpia afirmació que, si l'Estat és de mena fraudulent, tothom n'eixirà enganyat. Sou vosaltres els que dieu que l'Estat seria l'únic patró, per tal que ningú no explotés els altres. Dedueixo de la vostra pròpia afirmació que si l'Estat és de tarannà explotaire, explotará tots els ciutadans. I deixo a la consideració del vostre sentit comú el dubte sobre si un Estat, pel sol fet d'anomenar-se "república", ja es troba automàticament impossibilitat d'enganyar, o d'explotar, o de fer negocis dolents, o de provocar la protesta popular.

La vostra Utopia ens obre un seguit de perspectives alarmants, per no dir aclaparadores.

Però sou vosaltres, no jo, els que heu obert aquestes perspectives.

Dit en altres paraules: l'argument en pro del socialisme, és l'argument contra el socialisme, i potser l'únic argument realment important contra el socialisme. Afegiré que aquest argument no es troba gens afectat per les moltes diferències que existeixen entre els socialistes sobre la naturalesa del socialisme. No se'n troba gens afectat precisament perquè és el sol i únic argument que es refereix a tota mena de socialisme: l'única raó moral real i respectable per ésser socialista precisament. Si el poder econòmic col·lectiu no és prou fort per tira-

nitzar, no serà prou fort per fer cap d'aquelles coses que cal que els socialistes facin. Si no té prou força per cometre injustícies, tampoc tindrà prou força per evitar injustícies.

Sobre la natura d'aquest poder econòmic, el procés de la seva elecció i el títol de la seva autoritat, els seus defensors difereixen, certament, en gran manera.

Podria ésser un oficialisme d'Estat sobre el model del nostre oficialisme d'Estat. Podria basar-se sobre el model dels Soviets o consistir en el govern dels líders oficials d'uns sindicats molt extensos. Podria ésser, en teoria, el domini d'una classe, encara que fos, en la pràctica, només el domini dels representants d'aquella classe. La Dictadura del Proletariat no serà mai la dictadura del proletariat, però podria ésser la dictadura d'uns pocs proletaris. És molt més probable que fos la dictadura d'uns pocs vividors... Però cal que sigui una dictadura; si no, no tindria cap probabilitat de fer ni aquell mateix bé que es proposa."

M. M. C.

NO POT MANCAR A CAP CASA

LA PARAULA CRISTIANA

Revista mensual: 100 pàgs. de text

Estudis i comentaris religiosos i morals
de les més prestigioses firmes nacionals
i estrangeres.

Ciència - Art - Literatura - Cròniques inter-
nacionals.

Subscripció: Un any, 25 ptes.

Mig any, 15 ptes.

Número solt, 2'50 ptes.

Administració: C. dels Angels, 22 i 24

BARCELONA

D'ací i d'allà

A la plaça de Catalunya ha estat col·locat damunt d'un pedestal un dels grups escultòrics que, segons opinió del senyor Nualart, han de donar a la dita plaça un caràcter monumental.

A l'entorn del grup, el públic comenta l'obra de l'escultor Otero d'una manera vehement i apassionada.

Aquests grups ens fan recordar aquell temps de la guerra europea, quan els estrategues es reunien sota els pòrtics de la plaça Reial i comentaven el resultat de les operacions amb una seguretat i un aplom com si es cartegessin amb Joffre o amb Hindenburg.

Com és natural, en cada grup es discuteix l'obra des d'un punt de mira oposat.

Es va acostar un vellet i dirigint-se a un dels grups va dir:

—Es veritat que aquestes dones representen Tarragona?

—No ho sabem, senyor, respongué un jove. De la manera que van, és molt difícil saber d'on són aquestes senyores.

Un tarragoní exclamava indignat:

—I per què són de Tarragona aquestes dones? No poden ésser també de la Xina? Que es creuen que al nostre poble vesteixen com en temps d'Adam i Eva?

Un altre home, després d'examinar una de les figures del grup escultòric, digué:

—Valga'm Déu, quin home més poc home. No representa pas Tarragona aquest grup, sinó Reus.

—I per què, li preguntaren encuriosits?

El desconegut, contemplant l'home escarransit i sense mucsulatura, exclamà:

—Perquè hi ha *en prim*.

En Mussolini ha dit a un periodista estranger que el poble no vol llibertat, sinó tranquil·litat i bons aliments.

Si preguntéssim al senyor Canons si vol llibertat, ens diria també que ens hem perdut per tenir-ne massa, i que ara el que cal és pau, pau i sempre pau.

Té molta raó el senyor Canons.

Ara un hom respira i pot donar un tomb per la Rambla sense témer que una bala perduda us foradi el cap.

El problema social s'ha solucionat i els pistolers ara es dediquen a fer mitja.

A Amsterdam s'ha celebrat una subhasta en la qual s'han recaptat dos cents cinquanta milions de francs.

Els mobles i els objectes d'art subhastats pertanyien a un multimilionari que es va fer ric durant la guerra europea venent sigrons i mongetes tendres als aliats.

Aquest nou ric no ha sabut esmerçar bé els diners i ha quedat completament arruïnat.

Els diners reprenen com els menjars forts.

Aquests nous rics no en tenen prou de fer el ridícul, sino que també s'exposen pel seu mal cap a haver-se de comprar una guitarra i passar el dia movent el braç com si tinguessin picor.

No sabem si és aquest milionari arruïnat el que, dirigint-se a un pintor famós que es negà a fer-li el retrat, li digué colpejant-li l'esquena:

—Vaja, no es faci pregar. Li donaré vint mil francs i pinti el meu autoretrat.

Els "Amics de la Poesia" tornen novament a actuar.

Es d'agrair que en aquests temps de tanta prosa, hi hagi un agrupament de poetes que ens facin recordar que al món també hi ha poesia.

Al teatre Novetats actua una companyia dramàtica que representa "La tragèdia del Gòlgota".

Una cosa tan sagrada com la vida de Jesús es converteix en espectacle públic.

A Anglaterra aquesta obra no es podria representar. Però aquí tot és permès.

Quan Oscar Wilde va escriure "Salomè", va haver de donar l'obra a una empresa de París, perquè li fou negat el permís per a representar-la a Londres.

Serà també Anglaterra una nació endarrerida?

Ja veurem com aquest any es publiquen també diaris l'endemà de Nadal i les empreses ens diran que Barcelona no és un poble rural.

El *Times* de Londres el dia de Nadal no es publica i és un dels diaris de més circulació del món.

Els nostres avençats creuen que democràcia vol dir anar amb mànegues de camisa, dir paraules recargolades, escopir amb mímica i ensenyar la ceba.

Aquest número ha passat per la censura governativa

Noticiari

ESPANYA

La Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis ha publicat les bases del Concurs de cartells simbòlics de la seva Obra dels Homenatges a la Vellesa. Concedeix quatre premis de 2.500, 2.000, 1.500 i 1.000 pessetes, respectivament, i quatre accèssits de 750, 500, 250 i 200 pessetes.

Tots els treballs presentats seran exposats al Saló d'actes de la Institució.

Amb el dit Concurs es proposa la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis posseir un mitjà per a enaltir gràficament la idea mare dels Homenatges a la Vellesa, i els cartells han de simbolitzar l'amor cristià que s'ha de tenir als vells; el respecte i la protecció a què tenen dret; la pietat que han d'inspirar, o bé el culte que en la vida pública s'ha de prestar a la idea de Vellesa com a idea abstracta expressiva d'un factor aglutinant de la societat.

—La inauguració de curs de l'Escola d'Infermeres del Montepio de Santa Madrona tingué lloc a la sala d'actes de la Caixa de Pensions; l'Institut de la Dona que Treballa, que té al seu càrrec l'Escola, és l'organisme d'acció social femenina de l'esmentada Caixa.

La sala era plena de nombrosa i distinguida concurrència, i formaven la presidència el director de la Caixa, senyor Moragas i Barret, Na Mercè Piñol, secretària de l'Institut; el doctor Soler Dopff, el senyor Josep Maria Boix, el doctor Trias, el doctor Forcada i diferents representacions.

El doctor Vila-Abadal féu un parlament tractant de la conducta de la infermera en l'assistència a casos d'obstrucció sobtada de les vies respiratòries i digestives. La disertació del doctor Vila fou escoltada amb gran atenció.

Després, hom procedí al lliurament de títols de les noves infermeres.

El brillant acte fou clos amb una sentida allocució del senyor Moragas.

—El decret signat recentment sobre els nois, fa desaparèixer el caràcter de perpetuïtat que es venia donant a la reincidència, quan el primer delictes s'hagi comès a una edat inferior als 18 anys. També es fa desaparèixer, tot el possible, la diferència que des de la seva publicació a la de la llei creadora dels Tribunals per a nois, en 1918, existia.

Des d'ara, i mentre s'arriba a la veritable igualtat mitjançant la fundació de cases de família, reformatoris i altres institucions semblants indispensables per a la creació de noves escoles tutelars, cap menor de 16 anys no complirà cap pena, i les imposades per delictes comesos abans de complir la dita edat, quedaran en suspens i es consideraran totalment trameses pel transcurs d'un any, sense que el delinquant cometi algun nou delictes.

—La princesa Pilar de Baviera ha donat, en el local de l'Associació Catòlica Internacional de Protecció de les noies, una notable conferència sobre aquesta formosa empresa.

—La Caixa Municipal d'Estalvis, de Vitòria, ha commemorat, piadosament i magnànimament, les seves bodes de diamant. Enhorabona.

—Les mestresses dels Collegis de L'Escorial s'han dirigit col·lectivament amb una exemplaríssima Circular, a les mares de les seves deixebles, a les quals recorden les ensenyances del Sant Pare en ordre a la decència en el vestir.

No podria fer-se a tot arreu una cosa semblant? Perquè és incomprendible i subleva la manera de vestir les nenes avui dia nues fins a les vergonyes, sense consideració al pudor ni por al fred i a les malalties conseqüents...

—En unes oposicions a càtedres, a Madrid, han quedat desertes tres d'Histologia i tres d'Higiene. Com que avui dia els honoraris dels catedràtics no donen per a viure...

—Segons una estadística nova de trinca, avui dia a Espanya hi viuen (Déu sap com), uns quatre mil jueus. Ens sembla que es queda molt curta l'estadística.

—Ha estat atorgada la Gran Creu d'Isabel la Catòlica al conegut sociòleg i antic soci de l'A. P. i bon amic nostre, don Pere Sangro i Ros d'Olano. Enhorabona.

—L'ajuntament de Saragossa treballa activament per a la construcció de cases barates. El nostre, també.

—A Saragossa s'ha donat una Conferència sobre l'organització del treball administratiu. A fe que convé...

ESTRANGER

El Ministre de Treball de França ha presentat un projecte de protecció al treball francès que perjudicarà els treballadors estrangers. No havíem quedat que faltaven braços a França?

—Els nostres germans francesos han festejat dignament les bodes d'or de les Universitats catòliques, fundades quan s'atorgà llibertat als catòlics de França per a ensenyar Estudis Superiors. Avui dia estan totes en plena florida i a elles es deu el ressorgiment de la religió en el camp intel·lectual de la veïna república.

—L'exportació de llibres francesos a l'Amèrica Espanyola és cada dia més important. En canvi Espanya n'exporta menys cada dia. Aquí, molt xerrar de política hispano-americana, i... res més.

—Una manifestació de nois comunistes ha recorregut alguns carrers de París demanant la llibertat d'una petita companyia seva que fou ficada a la presó per lladre. Comentaris?

—El Senat italià, per 208 vots contra 6, ha aprovat la llei contra la Maçoneria. Magnífic!

—Ha fracassat novament la projectada aliança general dels obrers anglesos. El dia que reïxi, quina força humana podrà contrarestar la força llur?

—Es dona com un cas estrany el nomenament d'una dona, Mary Pickfort, per a directora d'un Banc anglès; com si no abundessin les cases de comerç portades per dones, a voltes molt millor que pels homes.

—La llei seca que als Estats Units perd prestigi, ara es vol promulgar a Dinamarca, previ plebiscit. Deuen abundar els aiguaders a Dinamarca quan fien l'èxit d'aquell projecte a un plebiscit popular.

Publicacions d'“Acció Popular”

Tratado Elemental de Sociología Cristiana

pel
DR. JOSEP M. LLOVERA
Canonge, Professor a la Càtedra d'Apolo-
gètica Cristiana d'“Acció Popular”

5.ª EDICIÓ, REVISADA

PREU: 7 ptes. rústega.
9 “ enquadernada.

Saludada a la seva aparició per l'«Osservatore
Romano» amb la més bella i laudabilíssima nota
comentari.

Sindicatos y Cajas Rurales

pel.

P. LLUÍS CHALBAUD, S. J.
Doctor en Dret, membre del
Consell Tècnic d'“Acció Popular”

4.ª EDICIÓ

La millor campanya contra l'absentisme és divul-
gar aquesta obra d'organització social agrària.

Preus especials per als senyors Subscriptors de CATALUNYA SOCIAL

Acadèmia Cots

Arcs, 10. - BARCELONA

FUNDADA EN 1879

Direcció general: Carrer Arcs, 10 (Places Santa Anna i Nova)
Telèfon 5041 A. - Apartat 782

CLASSES SELECTES separats els dos sexes per diferents pisos i escales

COMERÇ - IDIOMES

Procediments eminentment pràctics

CLASSES GENERALS, QUOTA MODICA

Constantment l'ACADEMIA COTS rep demanda d'alumnes per ocupar bones places.

ASSIGNATURES: Teneduria.—Càlcul.—Lletra comercial.—Correspondència.—Meca-
nografia.—Taquigrafia.—Francès i Anglès.—Alemany.—Classificació i Arxiu.—Alts estudis
comercials.—Ortografia.—Dibuix industrial.—Linguòfons.—Màquines de calcular, etc.

304 (05) (46.71) Cat

fol.

SERVEIS DE LA COMPANYIA TRASATLÀNTICA

Línia de Cuba Mèxic.—Servei mensual, sortint de Bilbao el 17, de Santander el 19, de Gijón el 20 i de Corunya el 21, per a Havana i Veracruz. Sortides de Veracruz el 16 i de Havana el 20 de cada mes per a Corunya, Gijon i Santander.

Línia de Buenos-Aires.—Servei mensual sortint de Barcelona el 4, de Màlaga el 5 i de Càdiz el 7, per a Santa Creu de Tenerife, Montevideo i Buenos-Aires; empenent el viatge de tornada des de Buenos-Aires el dia 2 i de Montevideo el 3.

Línia de New-York, Cuba, Mèxic.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 25, de València el 26, de Màlaga el 28 i de Càdiz el 30, per a New-York, Havana i Veracruz. Retorn de Veracruz el 27 i de Havana el 30 de cada mes, amb escala a New-York.

Línia de Venezuela Colombia.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 10, de València el 11, de Màlaga el 13 i de Càdiz el 15 de cada mes, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma, Puerto-Rico i Havana. Sortida de Colón el 12 per a Sabanilla, Curaçao, Puerto-Cabello, La Guaira, Puerto-Rico, Canàries, Càdiz i Barcelona.

Línia de Fernando Poo.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 2, de València el 3, d'Alacant el 4 i de Càdiz el 7, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma i part de la costa occidental de Africa. Retorn de Fernando Poo el 2, fent les escales de Canàries i de la Península indicades en el viatge d'anada.

A més dels indicats serveis, la Companyia Trasatlàntica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a New-York, dels ports del Cantàbric a New-York i la Línia de Barcelona a Filipines, les sortides de les quals no són fixes i s'anunciaran oportunament a cada viatge.

Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables i passatgers, als quals a Companyia dona allotjament molt còmode i tracte esmerat, com té acreditat en son dilatat servei. Tots els vapors porten telegrafia sense fils.

VIDA CRISTIANA

Revista Litúrgica publicada
pels Monjos de Montserrat

Surt nou vegades l'any en
quaderns de 48 pàgines

Preu: 8 Ptes. a l'any;
per corresponçal: 8'50

Pagament anticipat

S'admeten anuncis

R. Rucabado

Compendi d'educació civil .	Preu, 3'50
La defensa de la família . .	> 0'50
El Sindicat i el Casino . .	> 0'50
Socialisme espiritual	> 1
En Balmes i el problema de l'associació obrera	> 1
Contra el joc i el pacte amb el joc	> 3'50
Angoixes socials	> 3'50
Entorn del Sindicalisme . .	> 4

DE VENDA

en les principals llibreries i quioscos i en
l'Administració de CATALUNYA SOCIAL